

14 שנים של מאבק על הבית

תושבי עוטף עזה זועמים - הם לא מרוצים מדרכי הפעולה של הדרג המדיני והצבאי ושבעים מהבטחות שווא ■ מבחינתם, לא נרשם שום הישג משמעותי במבצע צוק איתן ■ הם חוששים, אך מבטיחים שלא לתת לשיגרת 14 השנים האחרונות - ירי רקטות קבוע - להימשך ■ נלחמים על חיים שפויים

ילדיה, ים (12), סיון (9) ומעיין (6), וחזרה עם הפיסקת האש הלפני אחרונה. "הילדים כל כך התרגלו להפצצות, עד שהם לא רצו לעזוב. עד כמה שזה יישמע עצוב, זו שיגרת חיייהם, ואסור שזה יהיה כך. בפועל נשאר רק מי שהיה חייב להישאר. עכ"ש חזרתי בתקווה שנרע שקט ושלווה ולא נרע עוד מלחמה".

מעייין ויוסי שניאור, באמצע שנות ה-30 לחייהם, מצטרפים לתקווה שתמו נרדויהם. לזוג שתי בנות: רעות (6) ועלמה (4), והם לא מתביישים שבחרו לע"ז ומניית את נתיב העשרה. "זה היה טירוף אילו היינו נשארים", אמרה מעיין, "זה היה לא שפוי והזוי שחפרו מנהרה מתחת לבית שלנו. נסענו לאילת, גם לשם הגיעו הרקטות. נסענו לחדרה, וגם לשם הגיעו הרקטות. עכשיו חזרנו הביתה ואני מקווה לא לנרוד יותר".

אבל לא כולם עזבו. עמית כספי (44) מוכרם שלום נשאר לאבטח את יישובו, בשעה שאשתו ושלוש ילדיו יצאו להפוגה בצפון. "החורש האחרון היה מאור קשה", הוא מספר, "אני מביין את ההורים שלקחו את הילדים שלהם והלכו. במצב נורא שכזה אי אפשר לגדל ילדים. מתוך 140 משפחות, עשר נשארו. הרבה כבר חזרו, אבל אנו יודעים שמעתה נצטרך להתמודד עם פחדים וחרדות. עכשיו התפילות שלנו הן שימצאו כיפת ברזל למנהרות".

גם עופר ליברמן (54), המנהל החקלאי של קיבוץ ניר עם, נשאר ואמר את הנוק הרב שנגרם לענף במהלך המבצע, בעיקר בגלל חוסר בידיים עובי דות. "חיים כאן 400 איש; במהלך המבצע נשארו 60 משפחות חזרו, אבל עדיין חוששות מהמנהרות. למרות הצהרות לא בטוח שהכל הושמד. אנחנו משפחה עם חוסן נפשי ולכן נשארו. זו חוויה מכרינת ומטלטלת, וכל מה שאנחנו רוצים עכשיו, אם וכאשר יסתיים המבצע, שלא ישכחו אותנו ויקיימו את ההבטחות לספק לנו ביטחון".

"הבטחה מקומחת"

השבר הגדול מבחינת תושבי עוטף עזה, אלו שעזבו ואלו שנשארו, הגיע כאשר הרמטכ"ל, רבי אלוף בני גנץ, ביקש מהעוזבים לחזור לבתייהם, תוך הבטחה לשקט. האמירה כי לא יהיה יותר "צבע אדום" של אזעקות, אלא "צבע אדום" של פריחת כלניות, התבררה בדיעבד כטעות. "זו היתה הבטחה מקוממת", אמרה אחת מתושבות קיבוץ זיקים, "על בסיסה, ומתוך כבוד והערכה

זרים, המועסקים בחקלאות, וסגירה של כל העסקים בתחום האירוח והמוזון, וכן שירותים נוספים. "הפגיי עה הכלכלית והמוראלית מאוד קשה", מספר אמנון, חקלאי מקומי, "אני ורבים מחבריי התקשינו לעמוד על הרגליים בתקופה הזאת. הזמנות בוטלו, עובדים ברחו, פירות וירקות הרקבו על העצים ובחממות. והכי גרוע - התושבים, על ילדיהם ונשותיהם, עזבו הכל עד יעבור זעם. זה היה כמעט המסמר האחרון בארון הקבורה של האזור. זה עושה רע לנשמה, אבל ברוך השם הם כבר התחילו לחזור".

למרות המצב הכלכלי הקשה, את התושבים מראיג בעיקר הירי הבלתי פוסק. יונתן שמריז (24), סטודנט מכפר עזה וממארגני עצרת המחאה שהתקיימה אתמול בתל אביב, אמר: "התושבים באזור מותשים. אנחנו מתוסכלים מכך שלא מצי" ליחים להגיע לפתרון ארוך טווח, חזק ויציב. זה בא לידי ביטוי ברצון של התושבים לעזוב את היישוב, בשל חוסר האמון בגורמי הממשל, שתפקידם הוא לספק לנו ביטחון".

"זה בנפשנו. דיין יישובי עוטף עזה אינו כדין תל אביב או **רמת גן**. אי אפשר לקבל מציאות כזאת, שיגרה כזאת. כמי שנולד פה, עזיבה היא לא על מרף האופציות. זה הבית שלי ואני אלחם עליו בחירוף נפש. אבל אני גם צריך את המדינה לציד, שתיתן לי את הביטחון האישי והצבאי. בלי זה, איזה ערך מוסף יש לחיים באזור?"

מקווים לטוב

הנותרים בעוטף עזה בהחלט שמחים לקבל את החברים שעזבו זמנית. קיימת הבנה ברורה כלפי מי שבחר לקפל את משפחתו ולעלות צפונה, הרחק מפחד האש. "עזבונו בגלל אירוע החרירה", מספרת רויתל סולומון (34), תושבת זיקים, נשואה לשרון (35) ואם ליהל (5) וליותם (2).

"חיינו בגיהנום, וכשהבנו שזה רק ילך ויחמיר, וזה הלך והחמיר, החלטנו שלא נסכן את הילדים. היו לא מעט התחבטויות. הרבה משפחות קמו והלכו, אז לקחתי את המשפחה שלי לקיבוץ סאסא בצפון. אירחו אותנו למופת, אבל הילדים נשאו איתם לשם את הפחדים והחרדות - כל טריקת דלת הפחידה אותם. חזרנו הביתה אחרי יותר משלושה שבועות, כי אני רוצה להאמין שהפסקת האש תחזיק מעמד, להאמין להבטחות הדרג המדיני והצבאי ולהחזיר לילדיי את שיגרת חיייהם".

גם עיריית מעוז (40) **מנתיב** העשרה עזבה עם

גדי גולן

צילומים: דודו גרינשפן

ושבי הדרום, בעיקר אלה המ-

תגוררים בעוטף עזה, עייפים. הם שבעים מההבטחות שהוצנחו עליהם ובעיקר מבולבלים. כך נשמעה השבוע אביבה פולד (54) **מנתיב** העשרה: "עבור תושבי עוטף עזה מבצע צוק איתן היה חוסר כיוון אחד גדול: השמידו את המנהרות או לא; חיסלו את טרור הרקטות או לא; לעזוב את הבית עד יעבור זעם או לא; להאמין להבטחות הרמטכ"ל (**בני גנץ**; ג"ג), אלוף פיקוד דרום (סמי תורג'מן; ג"ג) והפוליטיקאים, שמעתה ישרור שקט או לא להאמין; לחזור הביתה או לא. חוסר העקביות, חוסר מדיניות ברורה של הממשלה והקבינט הביטחוני. אנחנו לא יודעים לקרוא מה אנחנו הולכים. האם לשקט מבורך וארוך או לתי-קופת התשה שבה הם יורים רקטות וצה"ל כותש אותם וחוזר חלילה. די, עייפנו".

בקיבוץ, אביבה, אחת מראשי צה"י (צוות חירום יישובי), חושבת שהמדינה לא עושה מספיק עבור היישוב הקרוב ביותר לגדר המערכת: "עם כל הקרי שי בלגור קרוב לרצועת עזה, נתיב העשרה הוא פיסת גן עדן, שהמדינה לא עושה די כדי לחזקו, אם בתקציבים, אם **בבנייה** למגורים, אם בהשקעות ציבוריות כדי למשוך עוד משפחות לגור פה. בתי-קופה של ירי ומנהרות לא קל למשפחות, ועם כל הכבוד לעבודה הנפלאה של מרכז חוסן - אנחנו רוצים לחיות בשקט".

את הקושי שאביבה מבטאת מספרים גם המספרים, כשמתוך 180 משפחות היישוב, 120 עזבו במהלך המבצע, מרביתן זוגות עם ילדים. תמונה זו זהה למתרחש ביישובים האחרים בעוטף עזה. חלק גדול מהתושבים חזרו, אבל אביבה אומרת ש"המאבק עכשיו הוא מול הממשלה. אנו רוצים למחוק, מע"שית, את המושג 'צבע אדום' מחיינו. זה לא יכול להימשך. אנחנו בסך הכל מבקשים שילדינו יחיו כמו שילדי תל אביב רוצים לחיות".

ראשי **המועצות** חיים ילין מאשכול, יאיר פרג'ון **מחנה אשקלון**, אלון שוסטר משער **הנגב** ועידן תמיד **משדרת** נגב מספרים על נזקים הנאמרים בעשרות מיליונים, לתעשייה ולכלכלה המקומית. שתי סיי-בות בולטות לכך הן העזיבה של עשרות עובדים

גדי גולן: יורן מולדובן

ראש העיר שדרות, אלון דויד: "הייתי מצפה משר הביטחון להכות בחמאס כנגד כל ירי עלינו - עד אשר החמאס יצחק חמוס ויזכרע באופן ברור. רק במצב כזה יש לקיים מו"מ מדיני"